

F

oto en memo

De Sluisbrug

De beschrijving van de kaart zegt het al: “De Nieuwe Schutsluis”. In het begin van de twintigste eeuw werd de schutsluis van de Verlaatsbrug verplaatst naar de ingang van de gracht.

Op de kadastrale kaart van 1832 is duidelijk te zien dat toen bij die ingang zowel links als rechts aansluitend op de kademuren panden stonden. Ook oude foto's geven dat aan. Er moest dan ook aardig wat gesloopt worden om voldoende ruimte te creëren voor de nieuwe sluis.

Uiteraard was hier een aanzienlijk bedrag mee gemoeid. Aangezien de gemeente Hasselt eigenaar was, moest zij ook voor de kosten opdraaien. Daar stond echter tegenover dat de doorvaart door de stadsgracht ook geld opleverde. De passerende schippers moesten sluisgeld betalen. Zo voeren in de jaren zeventig van de negentiende eeuw meer dan 8.100 schepen door de gracht, in het tweede decennium van de twintigste eeuw was dat aantal geslonken tot 6.400. Wel was de ge-

middelde tonnage toegenomen; en wel van 49 ton tot een gemiddelde van 80. De schepen werden dus steeds groter. En dat maakte dat er een nieuwe, grotere sluis aangelegd moest worden. In 1963 werd het uit 1937 daterende tarief voor ongeladen schepen verhoogd van 1 tot 2 cent per ton en dat voor geladen schepen van 2,5 cent tot 4 cent.

Naast het

Ingang gracht. De panden staan op de kademuren

Nummer 23

Inhoud

De sluisbrug. In het midden van de negentiende eeuw heeft de schilder Springer op bijna dezelfde plaats gestaan als de maker van deze foto. We weten dat Springer nogal zijn fantasie gebruikte bij het in zijn atelier componeren van zijn schilderstukken. Toch ziet het er naar uit dat hij de huizen-groep rechts redelijk getrouw heeft weergegeven.

Colofon

Foto en memo

© dr. F.W. Schmidt

Foto's:
Collectie Schmidt

Samenstelling en teksten:
Frits Schmidt

Zo zag Hasselt er eind negentiende tot aan het midden van de twintigste eeuw uit

feit dat de gemeentelijke inkomsten baat hadden bij dit scheepvaartverkeer, profiteerde ook de plaatselijke middenstand. Vooral zij die hun winkel aan

de gracht hadden staan. In totaal waren dat er 27. Voor de lokale economie was de scheepvaart van en naar de Demersvaart dan ook van grote betekenis. De foto hierboven dateert uit de twintiger jaren van de twintigste eeuw. De elektrificering had inmiddels haar intrede gedaan. De bouw van de katholieke kerk is nog niet gerealiseerd. De fotograaf staat in de

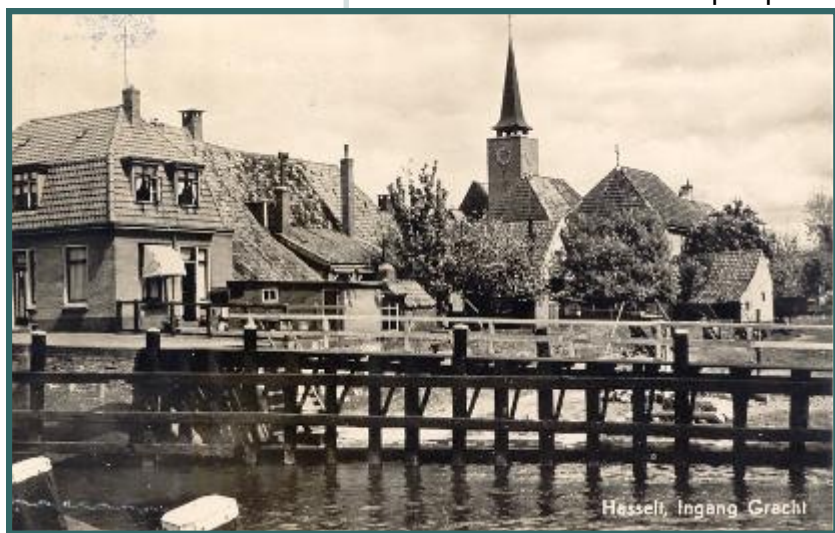

Ridderstraat. Het gebouw rechts is de voormalige sluiswachterswoning. Eén van de personen van het rechter groepje heeft net water gehaald, want buiten de lens van de fotograaf heeft een pomp gestaan, het zogenaamde "Judenpompjen". Die naam had het te danken aan het feit dat het tegenover de synagoge stond. Hier kon het beste water van Hasselt opgepompt worden.

wachterswoning, die op de foto hieronder afgebeeld staat. Hier woonde sinds 1954 sluiswachter Frederik Wilhelm Schmidt en zijn gezin. De woning op de hoek Eiland - Herengracht is het Hoge Huis. Na de restauratie is het in zijn oude staat teruggebracht.

Op de hoek Brouwersgracht - Ridderstraat stond de winkel van Hupkes. Ze droeg toen de naam "De Albino". Het was een zogenaamde Enkabé.

Later ging deze in handen over van de familie Sterken, die er een Centra van maakte. De synagoge werd door de heer Sterken opgekocht en bij de zaak aangetrokken. Hier ontstond de eerste supermarkt van Hasselt.

Aan de overzijde van het water ziet men het voormalige Groene Kruis gebouw. In de jaren dertig moest het plaats maken voor de nieuwe sluis-